

DNA (38) sb f

sg N dna (9). ◇ G dny (3). ◇ A dnę (25). ◇ pl N dny (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI w.

1. Artretyzm, choroba stawów; *ischias Mącz, Cn; coxendix, schiatica Mącz; coxarius morbus, coxendicum morbus, ischiadicus dolor Cn* (31) : Gdy je [ziele] kto sobie w boki kładzie/ zachowawa nogi od dny *FalZioł* I 141d; Dnę w kołciach/ w łtawiech/ y w inych człoⁿkoch leczy [różana wódka] *FalZioł* II 14c, I 64d, 113a, 141d, 149a, II 14d, III 24d; Dną/ którą zową Podágrá/ z Grecká. *SienLek* 122; Dną nietylko nogi łamie ále y ręce y członki wzyłtki *SienLek* 122, 17, 26v, 122v, 123, 123v [6 r.], Sss2 [2 r.], Sss4; [Dárcie w członkoch wszelákich/ Dną niektorzy zową *SienHerb* A2#].

Wyrażenia: »dna nożna« (3): *FalZioł* I 66a, 87c; z zbytniego pożywania iarzyn zwłáfcza ludziem rozkołfnyim przydawa łie Podagra, to iełt dna nożna. *GlabGad* Iv.

»dna ręczna« (1): [pokrzyk] dnę nożną y ręczną rozgania *FalZioł* I 87c.

»dna spojona« (1): Też kto dnę łpoioną cirpi/ rozwiązuje iá y rołpádfa [św. Jana ziele] *FalZioł* I 69b.

Szeregi: »fluksy, dny, łamanie« (2): gdyż takowe wilgoti od mozgu zstępując zaráżają łerce j włtępuiá włonki z kádfce pochodzą fluxi, dny łamanie y infze niemoci ktore łá człęfci Artetiki *GlabGad* L6.

»dna i łupanie« (1): [olejek z cęgły pomaga] na każdá dnę y łupanie/ na bolełc w grzbiecie *FalZioł* II 23.

»pedogra albo (to jest) dna« [szyk 2 : 1] (3): *GlabGad* Iv; Náuká leczenia Dny álbo Pedogry. *SienLek* 123 źp, Sss 4.

2. Kolka, ucisk w jelitach, morzysko; *colica BartBydg, Mymer², colica passio Mącz* (7) :

Wyrażenie: »(s)trzewna, trzew dna« [szyk 4 : 3] (4 : 3): Colica, strzewna dna *BartBydg* 31; [Pieprzyczka] dnę trzew włtarych ludzi odeymuie *FalZioł* I 112c; [Wódka biedrzeńcowa] trzewną dnę ktora bywa z zimnej przyczyny: goij. *FalZioł* II 4a, I 113c, III 24a, 25d; *Mymer²* 40v; [Ielit dárcie/ to iełt odźieránie/ Difenteria Grekowie zową/ á Polacy dną trzewną *SienHerb* A3#].

Synonimy: 1. łamanie, łupanie, scyjatyka; 2. morzenie.